

Piątek, 27 marca

Temat: Cechy bajki. Różnice między baśnią a bajką.

I. Jeśli wykonałeś zadanie (tabela), już znasz podstawowe cechy bajki jako gatunku literackiego. Porównałeś swoje odpowiedzi? Nie są identyczne, lecz podobne.

II. Zastanów się, co z tych utworów (zwróć uwagę na morały) wynika dla Ciebie.

Jako czytelnik możesz wyciągnąć naukę dla siebie, np. żeby nawet w najtrudniejszych sytuacjach się nie poddawać.

W większości bajek bohaterami są zwierzęta, ale pod ich postaciami ukryte są typowe zachowania ludzi. Zwierzęta, rośliny, przedmioty w bajkach mają ludzkie cechy charakteru. (W przyszłości opowiem Ci więcej na ten temat).

III. Zapisz je w zeszycie cechy bajki wg wzoru. Zauważ (sprawdź) i zapamiętaj dodatkowe informacje.

Dziecię i ojciec (I. Krasicki)

Bił ojciec różgą dziecię, że się nie uczyło;
Gdy odszedł, dziecię różgę ze złości spaliło.
Wkrótce znowu Jaś knąbrny na plagi zarobił,
Ojciec różgi nie znalazł – i kijem go obił.

(Nie bądź taki sprytny i tak cię ktoś przechytry!☺)

- IV. Baśń a bajka. Spróbuj sam/sama zauważyć różnice. Zrób następnie notatkę w zeszytcie.

Baśń	Bajka
Budowa utworu	
Najczęściej pisana prozą, ale są wierszowane adaptacje znanych baśni. Często: Dawno, dawno temu... Za górami, za lasami... Zakończenie najczęściej szczęśliwe, np. ślub młodej pary.	Pisana wierszem lub prozą. Krótka, zwięzła. Są bajki króciutkie (4 wersy) i trochę dłuższe „Lis i kozieł”. Zawiera morał (najczęściej na końcu utworu).
Bohaterowie	
Postacie fantastyczne, nierzeczywiste, np. wróżki, krasnoludki, czarownice. Bohaterowie często (jak w bajkach) mają przeciwstawne cechy, np. biedny pastuszek i bogaty książę.	Najczęściej zwierzęta, ale także rośliny, przedmioty, ludzie. Pod postaciami zwierząt, roślin, przedmiotów ukrywają się ludzkie wady i zalety. Bohaterowie mają często przeciwstawne cechy: naiwny kruk i przebiegły lis.
Świat przedstawiony	
Zwierzęta, rośliny mówią ludzkim głosem, mają cechy ludzi, ale nie mają magicznych zdolności. Umieją to, co człowiek.	Nieprawdopodobne sytuacje, wymyślony świat, działanie magicznych przedmiotów itp.
Zadanie utworów	
Pouczają, straszą dzieci ☺.	Uczą (morał) troszkę inaczej.
Historia	
Początkowo przekazywane ustnie, z czasem zostały spisane. Autorów wielu baśni nie znamy.	Bajki znali np. starożytni Grecy (Ezop).
Przykłady utworów i autorzy	
H.Ch. Andersen „Brzydkie kaczątko”, „Księżniczka na ziarnku grochu” Ch. Perrault „Czerwony Kapturek”, „Śpiąca królewna” W. i J. Grimm „Jaś i Małgosia”, „Sześć łabędzi” Jeanne-Marie Leprince de Beaumont „Piękna i Bestia”	Ignacy Krasicki „Pszczoła i szerszeń” Adam Mickiewicz „Przyjaciele” (znasz z kl. IV) Aleksander Fredro „Paweł i Gawel” Jan Brzechwa „Lis i jaskółka”

Zadania utrwalające

Ćw.1,2,3,4,5 str. 88-90 (ćwiczeniówka). Jeśli któreś zadanie sprawi trudność, napisz, wyślę rozwiązanie.

Proszę o nierozpowszechnianie materiałów.

\